

Pháp Ngữ

Hòa thượng

THÍCH NHƯ ĐIỂN

NHÀ XUẤT BẢN VĂN NGHỆ

PHÁP NGŨ

CỦA

**HÒA THƯỢNG
THÍCH NHƯ ĐIỀN**

Phương Trượng chùa Viên Giác

Hannover - Đức quốc

**Nhà xuất bản Văn Nghệ
2008**

Đôi lời tao ngộ

Quý vị đang cầm tác phẩm này trên tay là kết quả của mấy mươi năm học hỏi cũng như tu luyện.

Quý Thầy Hạnh Bảo và quý Thầy Giác Ân, Giác Tri đã có ý hay là nên sưu tập những câu nói của tôi được đăng tải đó đây trên các bài viết, tạp chí hay sách vở trong 30 năm qua, nhằm đánh dấu một chặng đường đã đi qua và làm cơ bản cho chặng đường sắp tới của những người đệ tử.

Suốt 30 năm trời (1978-2008) là một chuỗi thời gian quá ý nghĩa đối với tôi. Vì đời đã cho tôi một cơ hội để học hỏi. Đạo đã dạy cho tôi biết

học hai chữ nhân nhục cũng như tánh không. Rồi đây tất cả ai trong chúng ta cũng phải ra đi; nên để lại một cái gì đó cho đời một món quà tinh thần thật ý nghĩa.

Ý tưởng ấy và hành động này lại khế hợp với nhau; nên tác phẩm đã được xuất bản và làm quà tặng cho tất cả quý Phật Tử xa gần nhân ngày sinh nhật lần thứ 60 (28.06.2008) của tôi là ngày lục tuần khánh hỷ. Ngày này xin tạ ân cha mẹ đã mang tôi ra đời. Tạ ân Thầy Tổ đã huấn dục nên người. Tạ ân Tam Bảo đã cho con có một huệ mạng để phụng sự quần sanh. Tạ ơn đàn na tín thí đã trợ duyên cho tôi trong suốt một cuộc hành trình dài. Niệm ân những người đệ tử xuất gia cũng như tại gia đã mở rộng tấm lòng để tôi là Thầy, là bạn đồng hành của quý vị nhằm mong cầu ra khỏi chốn tử sanh này.

Năm 2008 cũng là năm kỷ niệm 30 năm thành lập chùa Viên Giác tại Hannover - Đức quốc, đồng thời cũng là năm kỷ niệm thành lập Hội Phật Tử và tờ báo Viên Giác. Nhân dịp này Thầy Hạnh Tấn sẽ nhập thất lâu dài và Thầy Hạnh Giới sẽ thay thế quyền trụ trì cũng như các nhiệm vụ khác để điều hành Phật sự tại Đức và đây chính là một lần kỷ niệm để đánh dấu cho những sự kiện quan trọng trên và cũng là món quà xin trao đến tận tay của quý vị.

Xin chấp tay cầu nguyện cho thế giới hòa bình, nhơn sanh an lạc.

Thích Như Điển
Phương Trượng chùa Viên Giác
Hannover - Đức quốc

Tôi viết lại những mảnh suy nghĩ vụn vặt này chỉ để đánh dấu một đoạn đường đã đi qua và những ngày còn lại trên thế gian này, nhằm để cho mình cũng như cho mọi người, một cái nhìn đơn thuần nào đó trong cuộc sống. Biết đâu trong những đoản văn này, nếu có được những điều hay, thì xin quý vị nên áp dụng, để hướng nội tâm mình vào một thế giới cao thượng nào đó mà chúng ta cần đến và cần đi cũng như cần thực hiện nữa.

01.

Tôi nguyện mình là một dòng sông để chuyên chở những trọng đứ của cuộc đời và nguyện mình là cục đất để hứng chịu những sạch nhơ của nhân thế.

02.

Trong đời người có nhiều chuyến đi, mỗi chuyến đi mang một ý nghĩa khác nhau.

03.

Niềm hy vọng không có gì để xấu hổ hết, vì vậy chúng ta nên hy vọng và hãy chấp nhận những khổ đau và xin đừng chạy trốn khổ đau.

04.

Thế hệ đi trước tại ngoại quốc này là một thế hệ hy sinh thân thể làm một chiếc cầu nối giữa quá khứ và tương lai.

05.

Mong rằng với tất cả niềm tin vào tương lai và hiện tại, chúng ta cố gắng sẽ đạt thành những ước nguyện như chúng ta đã vạch sẵn để đi trên con đường từ bi không hận thù ấy.

06.

Khi ta đến không đem gì đến đây thì khi ta đi cũng chẳng có gì để đem đi.

07.

Khi đến đường cùng sẽ thay đổi, khi thay đổi rồi thông suốt, khi thông suốt rồi thì trường cửu.

08.

Đã không hành động thì thôi; nếu có hành động là phải có hai mặt đúng sai của nó.

09.

Không nên lấy ý của mình để gán cho người khác được, nhằm đổ vạ cho người ta.

10.

Hy vọng rồi mọi cuộc cách mạng ôn hòa cũng sẽ xảy ra một cách trật tự trong cuộc sống văn minh nhân loại của thế giới.

11.

Trong cuộc sống của chúng ta có rất nhiều vấn đề, không nên chạy trốn vấn đề mà cần phải đối diện với vấn đề để giải quyết vấn đề đó.

12.

Thông thường khi con người tuyệt vọng, khổ đau hay oán trời, trách đất, nhưng ít người tự biết được lỗi của mình.

13.

Dầu cho công danh có rạng rỡ,
sức khỏe còn ở độ trẻ trung, nhưng sự
vô thường đến chẳng ai cưỡng lại nổi.

14.

Hãy bước thêm bước nữa đi.

15.

Hãy yên lặng nghe những gì
cần nghe, và nói những gì cần nói.

16.

Vẻ đẹp của mùa Xuân, sự tàn úa
của mùa Thu, sự âm áp của mùa Hè,
sự băng giá của mùa Đông và con
người cũng thế.

17.

Trên đường đời nhiều người đã từng trải, thì đường đạo cũng vậy thôi.

18.

Khi nhìn ra ngoài sẽ dễ thấy mặt mày kẻ khác, nhưng khi nhìn vào trong của chính mình thì khó khăn vô cùng.

19.

Hãy nhìn lại nơi chính mình thử, mình muốn gì, mình có thành thật với chính mình hay không?

20.

Dầu quyển sách có viết dở đến đâu đi chẳng nữa, đó cũng là những điều ưng ý nhất của người muốn giới thiệu đến cho người đọc, trong ấy có mình nữa.

21.

Nhờ đọc sách mà chúng ta biết được chuyện đông tây kim cổ, nhờ đọc sách mà biết được thuật xử thế của đời xưa.

22.

Thông thường khi đọc sách chúng ta nên đọc mục lục trước, kế đó là lời nói đầu, sau đó mới vào nội dung.

23.

Chúng ta nên cảm ơn người sáng tác ra những giá trị tinh thần cho nhân loại, những bản nhạc tình ca, những áng văn bất hủ...

24.

Sách là niềm vui tri kỷ của tôi đã hơn mấy chục năm nay, và hy vọng rằng niềm vui này sẽ còn ở mãi lại với tôi, khi mắt mình còn tỏ và ý chí mình còn muốn học hỏi cái hay cái đẹp của người khác.

25.

Mong rằng thế hệ trẻ ngày càng tiến xa hơn nữa.

26.

Không có cha mẹ và thầy tổ nào muốn bỏ con cái và đệ tử đâu, chỉ có con cái và đệ tử bỏ cha mẹ và thầy tổ mà thôi.

27.

Thói thường cái ác nó dễ xâm chiếm cái thiện.

28.

Tôi vốn sinh ra trong một gia đình nông trang nơi quê hương xứ Quảng, lúc nhỏ đã quen với hương đồng cỏ nội, sống mộc mạc nơi thôn dã với cây cối cùng lũy tre làng. Đây cũng là một lý do mà tôi rất trân quý thiên nhiên.

29.

Sống nơi thị thành có nhiều tiện nghi thật, nhưng nó thường trói buộc con người vào những định kiến nhất định nào đó.

30.

Hơn nửa chặng đường, tôi đã đi qua và đã đến dĩ nhiên cũng không phải chỉ đầy hoa thơm và mộng đẹp.

31.

Sống an chết không sợ.

32.

Sống không có gì vui, chết có gì đâu mà sợ, sống chết là lẽ thường tình.

33.

Có nhiều người thích cho người khác một cái gì đó, và sống cho người khác mới là điều đáng nói.

34.

Tình yêu và tiền bạc chưa hẳn đã tràn đầy những thương yêu và hạnh phúc.

35.

Vì mọi người đều chỉ muốn sống cho mình và rất ích kỷ khi thấy người mình thương không hợp ý.

36.

Có nhiều người nắm bắt được hạnh phúc, nhưng đồng thời cũng có nhiều người sa vào tội lỗi.

37.

Càng lên cao càng thấy mình cô đơn, sợ hãi.

38.

Chúng ta hãy có cái nhìn thoáng về một phương trời của nhân loại, cứ từng giây từng phút đang có người sinh ra và có lắm người chết đi.

39.

Có nhiều người bắt lực sẽ buông xuôi hai tay và ngay cả ý thức, rồi để cho dòng đời cuốn trôi đi đâu thì đi.

40.

Ít ra chúng ta còn sống để mà trả nghiệp.

41.

Khổ đau thì ai cũng biết, tục lự thì cũng ít người muốn vào, nhưng có lẽ vì nghiệp lực mà con người không kham nhẫn nổi.

42.

Nên để cho người khác thay thế mình, khi mình không còn khả năng làm nữa.

43.

Những thế hệ đi sau bao giờ cũng nhiều thay đổi mới.

44.

Trên đời này không có gì để cho chúng ta chiếm hữu cả, vì tất cả đều vô thường.

45.

Phải tự hỏi lòng mình có muốn ra khỏi sanh tử luân hồi hay không.

46.

Dầu sao đi nữa tôi cũng phải cảm ơn nước Nhật. Đặc biệt là ngôi chùa Honyuji, nơi đó tôi đã nương nấu nhiều năm tháng, ơn đây chẳng bao giờ quên được.

47.

Năm 1977, khi đặt chân đến xứ Đức này, tôi đã chẳng nghĩ rằng phải ở lại Đức cho đến ngày nay.

48.

**Muốn cho đẹp, mình sẽ đi nữa
và làm nữa.**

49.

**Nếu nhận được những lời khen
thì ai cũng vui, nhưng nhận được lời
chê thì ai cũng lo và buồn cả.**

50.

**Quy luật là chân lý, chân lý là
quy luật.**

51.

**Trước những diễn biến của
cuộc đời, sự khen chê của nhân thế
chúng ta phải tập đừng trụ vào một
nơi nào hết.**

52.

Những gì đã xảy ra rồi thì nó sẽ không lặp lại giống hệt như những gì đã xảy ra.

53.

Muốn có tương lai, không thể nào thiếu hiện tại và quá khứ được.

54.

Quê hương là Viên giác, Viên giác là quê hương.

55.

Nước không thể chảy hai lần cùng một tuyến. Nhưng nghiệp thức có thể diễn tiếp nhiều lần.

56.

Dầu hiện tại là một hạt nhân nhỏ đi chăng nữa, nó cũng là một nhân tố quan trọng cho bao sự thành đạt cũng như phát triển của tương lai sau này vậy.

57.

Những gì chúng ta cố gắng rút ngắn thời gian, thì thường thời gian càng đến nhanh hơn.

58.

Chim có tổ có tông, thì loài người không thể thiếu quê cha đất tổ được.

59.

Nơi nào có tự do, nơi đó có hòa bình.

60.

Những gì chúng ta chờ đợi, thường thấy thời gian kéo dài ra.

61.

Những gì đã an bài con người thường hay vui vẻ và hối hận.

62.

Nơi nào không yên ổn thì người ta cũng có quyền lựa chọn một nơi xứng đáng để ở.

63.

Hòa bình được thiết lập là khi ấy con người không còn suy nghĩ về cá nhân nữa.

64.

Loài vật còn biết che chở cho nhau khi đông về giá lạnh, thì loài người không thể làm ngơ được.

65.

Câu trả lời thường là cái mỉm cười, khi vừa ý hay thất vọng.

66.

Chuyện gì của tương lai chưa diễn ra; cho nên chưa ai biết trước được.

67.

Ngày nay có nhiều nước trên thế giới chỉ có văn minh mà không có văn hóa.

68.

Hãy tự yêu thương chính mình và hãy yêu thương đồng loại như chính bản thân mình.

69.

Nếu văn minh mà không có sự giáo hóa của đạo đức thì văn minh đó vô cùng nguy hiểm.

70.

Tôn giáo sẽ giúp cho tín đồ hiểu được nhân quả, luân hồi, tội lỗi và phước thiện.

71.

Phật giáo không đi chi phối ai cả, mà chỉ nhằm đi tô bồi và cống hiến những tinh hoa của Phật giáo và dân tộc cho xứ ấy mà thôi.

72.

Tôn giáo của mình chưa hẳn là đúng, còn Tôn giáo của họ chưa hẳn đã sai.

73.

Nếu khoa học phát triển mà Tôn giáo dừng lại thì chính Tôn giáo đó phải đặt lại vấn đề để tiến thân.

74.

Dẫu chúng ta sống có khác Tôn giáo với nhau đi chẳng nữa nhưng chúng ta cũng có thể sống hòa mình nhau trong một quốc gia để phát triển quốc gia ấy.

75.

Có nhiều người cho rằng tiền bạc, danh vọng, địa vị, sắc đẹp là hạnh phúc; nhưng tất cả đều lầm. Vì tất cả những thứ hạnh phúc này nó cũng chỉ giả tạm mà thôi. Có đó rồi mất đó; nhưng nhiều người đã không làm chủ lấy mình nên đã để cho tiền, cho tình, cho sắc đẹp hay địa vị làm chủ. Quả là điều đáng thương hại; nhưng họ đâu có biết và cũng không nhận chân ra sự thật này. Đến khi nhận ra thì đã trễ; lúc bấy giờ có lo tu gấp cũng không kịp nữa rồi.

76.

Những người có khát nước khi uống nước mới thấy nước có giá trị của nó.

77.

Trên cuộc đời này cái gì cũng phải thử nghiệm qua chính bản thân của mình thì cái ấy mới có giá trị đích thực hơn.

78.

Người nào chưa mất quê hương thì không thể nào biết được thế nào là sự ray rứt, khi không trở lại thăm quê, mặc dầu quê hương mình vẫn còn đó.

79.

Bất cứ trong một tổ chức, đoàn thể nào, vấn đề nhân sự là vấn đề then chốt nhất.

80.

Nếu chúng ta biết sử dụng tiền một cách đúng phép, thì tiền ấy chính là phương tiện giúp chúng ta thành công được mọi việc trong cuộc đời.

81.

Phật sự ngày nay tại nước Đức nói riêng, trên thế giới nói chung có vững vàng hay không điều lệ thuộc vào những nhân tố chính bên trong tổ chức ấy.

82.

Những tác phẩm của tôi được ra đời nhằm để cảm tạ thâm ân của Tam Bảo, Thầy, Tổ, Cha Mẹ và Đàn Na thí chủ đã vun bồi cho cá nhân tôi trong hơn nửa thế kỷ qua.

83.

Giá trị vật chất quý, nhưng chưa quý bằng giá trị tinh thần

84.

Thầy Tổ nào cũng muốn cho Tông phong được vĩnh chấn, Tổ ấn trùng quang, nhưng chỉ có đồ đệ thì mỗi người mỗi ý hướng khác nhau mà thôi.

85.

Nếu một chiếc xe có dàn máy tốt mà không có xăng, không có người lái thì sẽ không bao giờ chạy được.

86.

Học đường là lò đúc nhân tài vì xưa nay những người làm nên lịch sử không ai là không xuất thân từ học đường cả.

87.

Chắc chắn một điều, ai trong chúng ta cũng không thể không trải qua sự giáo dục mà trưởng thành được.

88.

Con người càng ở xa quê hương bao nhiêu, lại càng nhớ đến quê hương mình bấy nhiêu.

89.

Một dân tộc mà không còn ngôn ngữ văn hóa, tức dân tộc ấy bị đồng hóa rồi, không còn ý nghĩa hội nhập nữa.

90.

Nhìn quá khứ để biết hiện tại và sẽ thấy tương lai. Đây chính là định luật tuần hoàn của tạo hóa.

91.

Chúng sanh đang lặn hụp trong biển khổ sanh tử triền miên cũng chỉ vì không tự tìm Phật tánh nơi chính mình mà cứ lo tìm cầu bên ngoài.

92.

Vô minh, dục vọng, tham lam, ích kỷ còn đầy dẫy trên thế gian này, thì chắc chắn ánh sáng trí tuệ sẽ khó mà hiển lộ được.

93.

Chúng ta thường hay dễ dãi với chính chúng ta.

94.

Nói thì bao giờ cũng dễ; nhưng thực hành bao giờ cũng khó.

95.

Tương lai có vẻ lạc quan, vì thế chúng ta lại hân hoan tiến bước.

96.

Mong rằng với tất cả niềm tin vào tương lai và hiện tại, chúng ta cố gắng sẽ đạt thành những ước nguyện như chúng ta đã vạch sẵn để đi trên con đường từ bi không hận thù.

97.

Tuy cùng một đảng giáo chủ, nhưng mỗi nước theo Phật giáo lại kỷ niệm ngày Đản Sanh của Ngài một cách khác nhau.

98.

Đời người trải qua rất nhiều đau khổ, trong đau khổ đó niềm vui vẫn tồn tại.

99.

Hoa sen từ bùn nhơ nước đọng mọc lên, nhưng khi đã thoát ra khỏi chốn bùn lầy lại tỏa ra những hương thơm ngào ngạt.

100.

Chúng ta nên cảm ơn đời. Sự cảm ơn lớn nhất đó chính là cha mẹ của chúng ta; vì họ đã cho ta tất cả trên cõi đời này.

101.

Không có một nhân xấu nào sanh ra được một quả tốt cả và ngược lại cũng thế.

102.

Nếu không có giới luật để ràng buộc thì người Phật tử tu không thể tiến bộ được.

103.

Chỉ khi nào tất cả chúng sanh tự nhìn thẳng vào bản tâm tự tánh của mình thì lúc ấy Phật quả không còn xa mấy.

104.

Chúng ta đến cũng như đi không có một quy luật nào, vì Phật giáo chối từ mọi uy quyền hay sự thống trị.

105.

Tất cả các bạo chúa ngày xưa bây giờ không còn nữa. Nếu có chỉ là danh thơm hay tiếng xấu mà thôi.

106.

Lịch sử vẫn là lịch sử; nhưng có khi cũng không đúng với sự thật.

107.

Bông hoa đầy hương sắc, tô thắm cho cuộc đời, cho cảnh vật; nhưng đâu phải người nào cũng thích hoa hồng, mà hoa vạn thọ, hoa thược dược, hoa giấy, hoa lyly, hoa huệ, vẫn được nhiều người ưa chuộng. Từ quan điểm đó, nên tôi nghĩ rằng dầu dỏ dầu hay tôi vẫn viết, viết cho đời, viết cho mình, viết cho hậu thế, để một ngày nào đó, có ai đi qua chốn cũ này, nhớ ra một điều, đã đọc việc ấy ở đâu đây, như thế cũng đã làm cho tác giả mãn nguyện rồi.

108.

Một chặng đường của lịch sử, quá khứ đã kinh qua, vì thế hiện tại cần ghi lại cho mai hậu đo lường.

109.

Đời người là một câu chuyện thương tâm và hùng tráng.

110.

Ngày xưa chúng ta ở xa nhau đã tìm hiểu đến nhau là điều đáng quý và bây giờ chúng ta có cơ hội gần nhau tìm hiểu nhau hơn nữa là điều đáng nói biết bao.

111.

Con người sống trong xã hội hiện tại hay mong muốn cái gì cũng giống như sự giáo dục hợp lý chủ nghĩa.

112.

Nếu muốn thành con người tiếng tăm thì phải đi tìm sự lợi ích cho chính mình.

113.

Xin đừng hối tiếc những chuyện đã qua và đừng vọng tưởng những việc chưa đến.

114.

Trong kho tàng trí thức hay trí tuệ của loài người đều kinh qua sách vở và kinh nghiệm bản thân của mỗi người.

115.

Muốn tham cứu về lịch sử, nếu không biết xưa thì làm sao mà có nay cho được.

116.

Lúc muốn ngủ mà không có thể ngủ được, đó chẳng phải là điều hạnh phúc.

117.

Đừng nên phân biệt tương lai là phải làm như thế này hoặc như thế nọ mà hãy nên nhìn vào hiện tại.

118.

Sự thanh thoi của cuộc đời, sự tự do của cuộc sống đều do mình tự tạo ra tất cả.

119.

Con người không ăn hai tháng không sao; nhưng nếu không thở chừng 5 phút thì sẽ bị chết.

120.

Nếu thân thể được tráng kiện, tinh thần an định thì tự nhiên sự phiền não sẽ tiêu tan.

121.

Sống lâu trăm tuổi thành hận đời, nếu trong một ngày mà không làm được việc gì thì sống trăm tuổi chẳng ích lợi gì.

122.

Sống là một định luật mà bất cứ loài nào cũng phải tranh giành lấy.

123.

Con thiêu thân cố gắng ở trong bóng tối để được nở thành hình dạng và chỉ một đêm thôi đã trở thành cát bụi.

124.

Con kiến càng lớn cái ta càng cao, con kiến nhỏ chắc cũng phải có một bản ngã nhỏ như thế.

125.

Thiên là vì tha nhân chứ không vì tư kỷ nếu tìm sâu ngọn nguồn văn hóa của Nhật Bản thì phải cảm nhận rằng có ảnh hưởng của thiên trong đó.

126.

Nhật Bản là một nền văn hóa nguyên lưu. Tôi luôn mang ơn nền văn hóa đó.

127.

Cục đá là vật không tâm; nhưng người tạo dựng là tượng trưng cho sự tồn tại của tánh Phật.

128.

Đúng hay sai, tốt hay xấu đừng để không gian và thời gian chi phối, chúng ta hãy gạt qua tất cả để đứng lên trên mọi chuyện chấp nhất thị phi kia.

129.

Thiền giống như một trái bom nổ yên lặng.

130.

Tâm hồn yên lặng là dừng lại mọi động tác để được thanh tịnh.

131.

Mọi người đều có cá tính khác nhau, nhưng không ai là không có sự khổ.

132.

Đối với người có tinh thần vững mạnh thì cảm thấy đời sống an định và hàng ngày sống qua những giây phút thoải mái nhẹ nhàng hơn.

133.

Nếu một kí lô sắt để lâu ngày không biết xài thì ta đem cân kí bán, nó chỉ có giá trị là sắt vụn độ 10 đồng một kí lô mà thôi, cũng kí sắt ấy nếu đem chế tạo thành đinh đóng tường thì ta có được giá trị hơn mười lần như trước. Còn nếu ta đem một kí sắt ấy chế tạo thành linh kiện của máy tính, chắc chắn chúng ta sẽ có giá trị gấp ngàn lần như vậy.

134.

Trong khung cảnh có sự tiếp tục trường cửu vĩnh viễn của sức lực, cái đó là tâm hồn yên tĩnh.

135.

Sự học hay nền giáo dục là niềm mong đợi mang lại hạnh phúc cho con người trong tương lai.

136.

Tình thương là một việc không thể giải đáp trọn nghĩa của nó được.

137.

Hạnh phúc tất yếu của con người không thể y cứ vào vấn đề giáo dục mà là trong sự sống đúng nghĩa.

138.

Nếu tôn trọng lý tánh, cảm tình hoặc bản năng hay kinh nghiệm thì sẽ bị phê phán thật nghiêm khắc.

139.

Nếu mà tự mình lung lạc thì không có giới luật nào cho phép và ai cứu cả.

140.

Tâm hồn thanh tịnh là tâm hồn không phải chỉ đơn độc.

141.

Tình thương là một sự hy sinh không bờ bến.

142.

Một Tôn giáo không công nhận có thần linh thì họ cho rằng đó không phải là Tôn giáo mà chỉ là đạo đức học mà thôi.

143.

Khi nào không còn sinh, không còn tử thì đó mới gọi là bất sinh bất diệt.

144.

Trong cuộc đời này chẳng có cái gì tuyệt đối cả, có rồi không, không rồi có vậy thôi.

145.

Ai ai cũng có Phật tánh, nếu siêng năng thực tập Phật pháp gìn giữ tịnh giới thì nhất mực Phật tánh sẽ hiển lộ ra.

146.

Cảnh giới thanh tịnh chân thật luôn ở trong đời sống hữu hạn của chúng ta.

147.

Trí tuệ không bị biến đổi bởi trí thức mà là sự bắt đầu nhận thấy được chính mình.

148.

Đối với những người bận rộn thì không bao giờ thấy mình được rảnh rỗi cả.

149.

Nếu đi tìm cái rỗng không thì bao giờ cũng rỗng không chứ không có cái cuối cùng của sự rỗng không.

150.

Chúng ta không nên ăn sót một hạt cơm, không uống thừa một giọt nước. Vì cơm và nước cũng là do công ơn của người khác tạo nên.

151.

Văn hóa bao gồm những giá trị của văn hiến và văn minh thuộc về cả hai lĩnh vực tinh thần cũng như vật chất.

152.

Quân tử luôn chịu trách nhiệm mình đã làm và chấp nhận những gì mình đã có.

153.

Cuộc sống luôn là sự hứa hẹn, nhưng chúng ta làm được gì thì cứ làm.

154.

Nên thương những người mình ghét nhất, đừng nên nuôi hận thù mà hãy nuôi lòng từ bi.

155.

Trên đời này chúng ta không có thể nào hiểu hết được những gì mà mình chưa biết, vì thế cần phải học và học nhiều hơn nữa.

156.

Đa phần mình đòi hỏi nơi người khác mà chẳng đòi hỏi ở chính mình.

157.

Người mù cầm cây đuốc vì để cho những người sáng mắt đừng đụng vào mình họ mà thôi.

158.

Một tác phẩm dở nhất của họ đối với mình, nhưng cũng là một tác phẩm hay nhất của tác giả.

159.

Tu đến một giai đoạn nào đó mà thấy mình không gì cả thì lúc ấy mới thấy được đạo vậy.

160.

Cạo đầu chưa đủ mà còn phải cạo tâm nữa mới đủ.

161.

Thời gian có trôi đi, không gian có thay đổi, bao nhiêu thế sự thăng trầm, bao nhiêu sự tuần hoàn của tạo hóa, nhưng hình ảnh ngôi chùa xưa, lời dạy của vị Thầy đã ra đi. Tôi không có được cái vinh dự cận kề bên kim quan của Thầy để đưa Thầy về hư vô của đất trời hay ở gần đó để đốt lên một nén nhang giã biệt người quá cố, nhưng những lời dạy ấy vẫn còn vang vọng trong tâm khảm của tôi.

162.

Lúc nhỏ thấy trời bằng vung, nhưng đến lúc già rồi, mới thấy nuối tiếc những gì đã qua.

163.

Muốn có một thế hệ thanh niên tốt đẹp ở ngày mai, ngay trong hiện tại chúng ta phải gây dựng, một niềm tin vững chắc, sức học uyên bác qua giáo dục của học đường.

164.

Dĩ nhiên lối giáo dục nào cũng có cái hay cái dở của nó, nhưng điều quan trọng là chúng ta phải biết chấp nhận cái nào và loại bỏ cái nào.

165.

Không có sự giáo dục nào mà không lấy con người làm căn bản.

166.

Con người theo định nghĩa của đạo Phật là kết quả của nghiệp lực mà chính mình đã tạo ra từ đời này sang đời khác.

167.

Biết giữ gìn văn hóa, ngôn ngữ và Tôn giáo cũng như phải biết yêu thương nhau như những người đồng loại thì tương lai mới huy hoàng.

168.

Ai sanh ra trong cuộc đời, trước sau gì cũng phải chết, nhưng chắc chắn sau sự chết ấy còn những sự sống khác nữa.

169.

Sau khi chúng ta chết đi, nhưng cây cỏ vẫn còn đó, tình nghĩa vẫn còn đây.

170.

Con người được cấu tạo bởi phàm tâm xen lẫn thánh tâm.

171.

Đố ai biết được sự bí mật của nhà nghề.

172.

Thầy giỏi biết hướng dẫn con người đến chân thiện mỹ, nhưng con người có theo không, lỗi ấy không do nơi ông Thầy mà do nơi chính chúng ta vậy.

173.

Sự liên hệ giữa đạo Phật với con người là một sự liên hệ nhân quả dây chuyền, nếu nhân tốt thì quả sẽ tốt, nếu nhân xấu thì quả sẽ xấu.

174.

Tuổi trẻ đến rồi đi, chẳng mấy chốc thấy mình đầu đã bạc, thôi thì vui với hiện tại là đủ rồi.

175.

Tôi thì rất khó tính, nên qua sự giáo dục cũng đã có nhiều người than phiền, nhưng biết sao hơn. Qua giáo dục phải hướng con người đến chân thiện mỹ chứ không còn có cách gì khác hơn cả.

176.

Nếu thân hướng vào đường tu, mà tâm không tu cũng chưa được.

177.

Ai trong chúng ta cũng muốn tìm về nội tâm của chính mình, một hình ảnh thân thương của tuổi ấu niên, nhằm bồi đắp thêm một vài kỷ niệm trong đời mình.

178.

Nếu ngày xưa đức Phật ngồi dưới cây nào khác mà được giác ngộ thì cây ấy cũng gọi là cây giác ngộ hay tỉnh thức.

179.

Trúc không có hoa chỉ có lá, không có gì đặc biệt cả, nhưng tư cách của trúc là nói đến người quân tử không luồn cúi ai dưới bất cứ hình thức nào.

180.

Những loài hoa mang hương sắc đến cho đời và cho người, chúng ta cần tôn quý và làm đẹp hơn nữa.

181.

Tôi không là văn sĩ, có lời văn sáng sủa, êm dịu, khiến người đọc phải đắm say vào văn phong, bút pháp; mà tôi chỉ là một Tăng sĩ bình thường có được cơ may đi đó đi đây, đọc được sách, thưởng ngoạn thiên nhiên trên năm châu bốn bể, do vậy mà mới có cơ hội trang trải lòng mình đến với các độc giả khắp nơi, nhằm góp thêm một ít hương vị trong cuộc sống tinh thần của quý vị, như thế cũng đủ mãn nguyện lắm rồi.

182.

Dầu cho ai đó có khó tính bao nhiêu đi chăng nữa nhưng cũng không nở khước từ sắc đẹp của loài hoa.

183.

Chúng ta chẳng có quyền bảo gió phải dừng, trời đừng mưa và mây kia hãy đừng kéo đến để phủ kín bầu trời này.

184.

Biển vẫn xanh, có nhiều gợn sóng nhưng giông bão thì sẽ gầm thét không dừng, nhiều khi có khả năng nuốt hết những ngôi nhà nhiều tầng, nhất là những đợt sóng thần trong lịch sử đã chứng minh điều đó.

185.

Con chim két đang kêu tíu tíu đó, chắc chắn rằng có con trống đang khoe tài với con mái, nhất là khi có con trống thứ hai bên cạnh thì con trống này lại rống sức hơn để nói những gì mà có lẽ chỉ chúng hoặc con mái đứng bên cạnh biết mà thôi.

186.

Sự giải thoát có nghĩa là sự cởi trói mọi sự ràng buộc.

187.

Nếu con đường giải thoát giác ngộ là độc lộ trường thiên với khách lữ hành cô độc trong phương trời cao rộng ấy, thì đó chính là nẻo về thênh thang của ý thức.

188.

Châm ngôn có quyền đặt ra nhưng người ta công nhận đúng sai thì còn tùy.

189.

Người xuất gia có cái sơ tâm lúc ban đầu rất vững, vì vậy trong thời gian tu học hãy tự trở về lại với chính mình, trong lời nguyện ban đầu để được an ủi nhiều hơn.

190.

Sự học vô bờ bến, lúc trẻ không học đến già hận đời, hận mình. Ô hô!

191.

Tôi không có lợi dụng ai hết, nhưng chỉ có lợi dụng thời gian để làm việc tốt đạo đẹp đời mà thôi.

192.

Khó dễ là ăn thua nơi mình, có hạ thủ công phu để chiến thắng mọi khổ đau phiền não tục lụy hay không.

193.

Không ai có quyền nhân danh bất cứ vấn đề gì để bắt một người không có khả năng để làm một công việc ngoài sức của họ.

194.

Nếu ai không đi được trọn vẹn con đường mình muốn đi, hãy cố lên đừng bỏ cuộc, vì trước mắt ta còn nhiều thứ đẹp lắm.

195.

Tôi tuy khó, nhưng khó cho thế hệ tương lai để nhìn đến một bầu trời cao rộng.

196.

Tiền bạc không phải là mục đích sau cùng của cuộc sống, và nó chỉ là phương tiện để trao đổi với con người như bao nhiêu phương tiện khác.

197.

Tăng sĩ ở trong chùa không phải sống một cuộc sống lợi dưỡng, mà là một cuộc sống lúc nào cũng phải tự giác chiến thắng với chính mình trong mỗi sát na và mỗi công việc.

198.

Mỗi chúng sanh khi sanh ra trong đời này mang theo một nghiệp lực khác nhau và phước đức của mỗi người cũng khác nhau nữa.

199.

Nếu người thủy thủ vững tay chèo thì mọi người mới an tâm.

200.

Người tu sĩ phải chọn cho mình một hướng đi đích thực, mà Thầy ta, bạn ta chính là những tha lực rất cần thiết trong cuộc sống tu hành của mình.

201.

Ta có tình thương, có tâm cứu khổ nhưng làm được hay không cũng tùy duyên thôi.

202.

Không ai có thể chuyển được nghiệp lực của người khác được đâu.

203.

Câu trả lời lớn nhất của cuộc đời này là mỉm cười và im lặng.

204.

Làm con người ai cũng có phiền não và đau khổ, nhưng phải phân biệt và đối diện như thế nào và giải quyết ra sao.

205.

Chúng ta đừng nên đánh mất những gì mình đang có.

206.

Quên được, bỏ yêu, thì phiền não đau khổ sẽ không còn nữa.

207.

Một ngày cũng nghĩa tình, cả đời vẫn thế không ai thay đổi được đâu.

208.

Không ai bảo vệ cho mình ngoài mình cả.

209.

Tại sao ta cho họ là người xấu và lạm dụng tư tưởng. Còn chính ta thì không chấp nhận mình, đang làm gì và nghĩ gì?

210.

Đời người một khi yêu thì không có vấn đề gì có thể thay đổi ý của họ được, dầu biết đó là sự đau khổ, nhưng họ vẫn chấp nhận.

211.

Xuất gia là một việc khó làm, nhưng không phải là điều không làm được.

212.

Nếu chúng ta biết hướng thượng thì ánh sáng chân lý sẽ rộng mở cho mọi người và mọi loài.

213.

Ta đang sống cũng có nghĩa là ta đang đi đến chỗ chết.

214.

Mỗi người đều có một hay nhiều niềm vui trong cuộc sống, nhờ đó mà người ta có lý tưởng cũng như mục đích để tin theo.

215.

Vui đó rồi khổ đau, sung sướng
rồi tục lụy.

216.

Hãy nhìn lại mình thử mình
muốn gì? Và mình có thành thật với
chính mình hay không?

217.

Riêng tôi cũng có một niềm vui,
đó là đọc sách dịch kinh và sống với
thiên nhiên.

218.

Nhân duyên nghiệp chương ai
cũng có, nhưng mình có chịu hóa giải
nó hay không.

219.

Sống nơi thị thành có nhiều tiện nghi thật, nhưng nó cũng dễ trói buộc con người vào những định kiến nhất định nào đó.

220.

Có nhiều người thích cho người khác một cái gì đó và sống cho họ nhiều hơn chính mình sống.

221.

Trong tình yêu và tiền bạc chưa hẳn đã tràn đầy những yêu thương và hạnh phúc.

222.

Chủ nghĩa cá nhân và độc tài không bao giờ tồn tại lâu dài được.

223.

Ghen tuông và đố kỵ rồi đi đến chỗ xa lìa nhau.

224.

Có những người tuy bề mặt lạnh lùng, nhưng trong lòng tràn đầy tình cảm, thứ tình cảm ấy mới chính là thứ tình chân thật vậy.

225.

Sự phũ phàng cũng là một điều nan giải cho mình và người.

226.

Cái này thay đổi, cái kia cũng phải thay đổi để tồn tại và đổi hướng.

227.

Không ai sinh ra trời đất cả, mà trời đất tự sinh tự diệt.

228.

Niềm hy vọng không có gì đáng xấu hổ hết. Vì thế chúng ta nên hy vọng về một tương lai tươi đẹp, ở đó có nhiều hoa thơm và cỏ lạ.

229.

Chúng ta nên hy vọng và hãy chấp nhận những khổ đau và xin đừng chạy trốn khỏi khổ đau.

230.

Trên đường đời nhiều người từng trải, thì đường đạo cũng vậy thôi.

231.

Có nhiều lúc ta đi đến một nơi nào đó, tự nhiên hết đường đi, lúc ấy cũng tự nhiên có một lối rẽ phải hoặc một lối rẽ trái.

232.

Sự kiên quyết và ý chí của người muốn đạt được mục đích thì họ sẽ bất chấp tất cả để đạt được nó.

233.

Vì mọi người đều chỉ muốn sống cho mình và rất ích kỷ khi thấy người mình thương không hợp ý.

234.

Con người ai cũng có lỗi, nhưng biết sửa đổi thì đáng quý lắm chứ.

235.

Có người nắm bắt được hạnh phúc, nhưng đồng thời cũng có người sa vào tội lỗi.

236.

Thông thường bất cứ ai trong chúng ta cũng không thể tự hào rằng, không nhờ sự đào tạo, hướng dẫn, giáo dục mà thành người được.

237.

Giáo dục có nghĩa là hướng dẫn con người hướng đến một mục đích đã định sẵn có cơ bản và văn hóa.

238.

Dĩ nhiên khi độ đệ tử, thì chẳng mấy ai chỉ mong đệ tử mình lo giúp những công việc lật vật của chùa mà chắc chắn rằng vị Bổn sư nào cũng mong rằng đệ tử của mình sẽ trở thành lương đồng của Phật pháp.

239.

Mỗi một thế hệ sẽ khác hơn, khoa học càng ngày càng tiến bộ và đổi mới, thì sự học tập của những thế hệ Tăng sĩ trẻ trong tương lai cũng không thể dừng bước tại đây.

240.

Sự học không giúp mình giải thoát được, nhưng muốn mở cánh cửa giải thoát, không thể thiếu sự tu và sự học được.

241.

Nếu chúng ta thực hiện theo con đường giáo dục, chắc chắn sẽ không có vấn đề gì cả.

242.

Trong quá khứ không thiếu những bậc chân tu hiền đức; trong hiện tại hầu như bị thất truyền.

243.

Con người mà không có giáo dục là một con người thiếu văn hóa.

244.

Thời gian luôn thay đổi thì mọi nhân duyên, mọi pháp cũng phải chuyển động thay đổi theo.

245.

Sống chết là do nhân duyên, không có ai định đoạt và thay đổi được.

246.

Một tổ chức mà đường hướng giáo dục không rõ ràng thì chắc chắn rằng tổ chức ấy sẽ không bao giờ phát triển lớn mạnh.

247.

Trong đời người ai cũng có sự lầm lỡ và có cái không thể giải quyết được bằng tình cảm và lý trí.

248.

Người chết không thể giải quyết được vấn đề, nhưng người sống phải can đảm giải quyết những vấn đề mà mình tạo ra.

249.

Trên đời có nhiều chuyện ngoại lệ, mà con người chúng ta không thể lường trước được.

250.

Ở trên đời có nhiều cái không thể lựa chọn, nhưng mà sự thật không thể sửa đổi.

251.

Không có cha mẹ Thầy Tổ nào muốn cho con mình hư, nhưng có khi họ không hiểu và thông cảm cho nhau.

252.

Một con ngựa chạy dù giỏi bao nhiêu đi nữa, nhưng nếu không có người cầm cương hay thì ngựa kia cũng khó mà đạt được mục đích.

253.

Họ đã đến đem niềm vui và đau khổ cho mình thì khi họ ra đi cũng thế.

254.

Mấy ai giữ lại được thời gian. Thời gian qua rồi sẽ không bao giờ trở lại nữa, hãy cố gắng mà sử dụng thời gian cho hợp lý trong cuộc sống mỗi ngày của mỗi người chúng ta.

255.

Chúng ta nên chọn cho mình một con đường phụng sự cho tha nhân, vì người quên mình. Chứ không phải vì mình mà quên người.

256.

Khi xuất gia không ai bắt buộc mình và do mình. Do vậy, nên khi không còn thích hợp với đời sống tu hành nữa thì tự mình cũng không nên tự làm khổ mình làm gì, khi phải ở lại với thiên môn sớm kẹ chiều kinh.

257.

Mỗi người mang theo một tâm sự buồn vui lẫn lộn, vì tất cả cũng chỉ là con người mà thôi.

258.

Dẫu biết rằng tôi đang mang đến cho quý vị niềm vui và hạnh phúc, nhưng trong tôi lại là một sự trống vắng lạ thường.

259.

Cám ơn nước Đức và Nhật Bản đã vì tôi mà cưu mang tâm thân giả tạm này, để đón đưa khách trần ai qua lại và bây giờ họ đã đi đâu và về đâu...

260.

Bồ Tát hay Phật chỉ thành tựu đạo nghiệp khi thực chứng sự khổ đau của chúng sanh.

261.

Mỗi người phải tự định hướng cho chính mình.

262.

Đôi khi nếu không có sự tu tập, ta căn cứ trên tự ngã của mình biến nó thành trường đua danh lợi thì nguy hiểm vô cùng.

263.

Tri thức và sự hiểu biết kia nó chỉ giới hạn trong một số vấn đề mà thôi. Chúng ta nên thực tập và thể nghiệm.

264.

Người học về triết học cũng có thể biết tổng quát triết đông tây kim cổ, chứ không thể biết hết mọi triết thuyết của các triết gia.

265.

Vì cái học bao giờ cũng bị giới hạn cái hiểu của mình.

266.

Lẽ đúng sai khó phân biệt trong cuộc sống tương đối này, có thể cái này đúng trong lúc này mà sai ở lúc khác vậy.

267.

Sống chết vô minh, vô thường không chứa một ai, vì chúng ta là phù phù.

268.

Vì gió lợi danh, tiền tài địa vị cũng đã đôi phần làm hoen ố cửa thiền.

269.

Người nào làm mà còn đứng trên bản của tự ngã để hành động thì người ấy dù xuất gia hay tại gia đều có lỗi. Bởi vì còn chấp ngã và ngã sở.

270.

Có những con vật thật lớn nơi vườn Tu viện Đa Bảo Úc Đại Lợi nhiều khi bị những con kiến thật nhỏ khiêng khi thân xác to gấp 20, 30 lần của chúng. Mặc dầu con vật lớn ấy vẫn còn sống.

271.

Dĩ nhiên Tôn giáo nào cũng muốn dạy cho tín đồ của mình trở thành những người tốt. Tuy nhiên những điều răn dạy ấy có phù hợp với tín đồ hay không lại là một điều khác.

272.

Con chim nó bay nhiều lúc chúng ta nghĩ rằng nó không định hướng nhưng chắc chắn một điều chúng biết cái tổ của chúng ở đâu để mà trở về.

273.

Phàm làm bất cứ một vấn đề gì mà để cái bản ngã nó làm chủ thì xem như việc ấy đã hỏng.

274.

Dẫu sao đi nữa con đường còn lại của tôi đi là hướng đến vấn đề văn hóa giáo dục cho Phật giáo mà thôi.

275.

Mỗi một con người chỉ làm được một số công việc nhất định nào đó.

276.

Đời người như một giấc mơ, nhưng đừng làm như một giấc mơ thiên thu là được.

277.

Trong kỳ vọng đừng nên miễn cưỡng, vì miễn cưỡng không có kết quả đâu.

278.

Lý tưởng của đời người là nói được những gì cần nói và làm được những gì cần làm.

279.

Vi trùng luôn ẩn tàng trong cơ thể, chúng ta có thể chế phục được hay không là tùy theo mình nhận thức nó như thế nào và tìm cách trị liệu.

280.

Tu hành không đúng chắc chắn không thể giác ngộ được, vì thế đòi hỏi chúng ta phải dụng công nhiều hơn nữa.

281.

Đúng ra người có của bố thí phải nên cảm ơn người đi xin mới phải, vì có người đi xin mình mới có cơ hội làm việc phước đức kia vậy.

282.

Đau khổ lớn nhất của đời người là bị người thân phụ bạc và hắt hủi bỏ rơi.

283.

Đôi với người hiểu đạo thành công hay thất bại cũng như một kiếp phù du.

284.

Lửa sẽ đốt cháy cả ngôi rừng công đức, nhưng đồng thời lửa cũng sẽ giúp ta thắp sáng trong đêm đen.

285.

Đạo Phật không bi quan mà cũng chẳng lạc quan, điều quan trọng là chúng ta phải thực hiện và cầu nguyện chư Phật, chư vị Bồ Tát, chư vị Tổ sư tiền bối gia hộ cho chúng ta tay trong tay lòng với lòng đồng tâm hiệp ý với nhau để gánh vác việc đạo trọng đại này để ánh sáng từ bi lợi tha của đạo Phật được trải rộng khắp muôn phương.

286.

Tôi sẽ sống vì mọi người, còn mọi người hiểu và thông cảm cho tôi hay không thì cũng tùy theo hai chữ "tùy duyên" mà thôi.

287.

Những tác phẩm của tôi được viết ra cũng nhờ một phần lớn bào huynh tôi hỗ trợ, và nước Úc đã cho tôi nhiều kỷ niệm đẹp, cảm tạ những ý hay tình đẹp mà đời đã ban tặng cho tôi.

288.

Lịch sử là những chứng cứ hùng hồn nhất của một dân tộc, có thể cả tốt lẫn xấu, chúng ta không được phép bỏ qua hay lờ đi.

289.

Tiền như là dòng máu luôn luôn chảy trong cơ thể con người. Nếu máu không chảy về tim trở lại, xem như sự chết đã gần kề.

290.

Dầu khen hay chê, tất cả cũng chỉ là sự tương đối và giả danh ở trong cuộc đời này mà thôi. Đi tìm cái tuyệt đối, khắp thế gian này cũng sẽ không bao giờ có.

291.

Tất cả đều phải ra đi, tất cả đều phải bỏ lại, để nơi ta còn lại chút gì. Một chút gì đó sẽ sưởi ấm tâm hồn chúng ta khi trời đông lạnh giá hay ngay cả lúc sống xa quê, mà có được một hình ảnh quê hương trong tâm tưởng, quả đó là một món ăn tinh thần đáng trân quý biết bao.

292.

Mỗi một vị Phật, một vị Bồ Tát ra đời đều có một hạnh nguyện độ sanh khác nhau. Riêng tôi, chỉ phát nguyện đơn thuần như thế để giúp mình có đầy đủ nghị lực trong cuộc sống, thể hiện lòng từ bi đến với tha nhân và dùng trí hiểu biết có được hướng dẫn tâm linh của mình và của người đi vào nẻo thiện.

Một lần nữa xin cảm ơn tất cả quý vị cộng sự xa gần và những sự giúp đỡ của quý độc giả dù ẩn danh hay hữu danh hay bất cứ dưới hình thức nào đó. Những việc này là sự động viên hết sức thiết thực cho việc xuất bản những tác phẩm và những dịch phẩm của chúng tôi. Chúng tôi xin tự nhận những khuyết điểm về mình trên mọi bình diện trong mọi bài viết và những đoạn văn nếu có thiếu sót điều gì, cũng mong quý vị thiện tri thức hiểu cho rằng đó không phải là điều cố ý hay vô tình. Xin đếm 100 hay 108 hơi thở và xin niệm 100 hay 108 câu niệm Phật để cho Viên Giác vẫn trường cửu với mọi người. Trong những lời gọi là pháp ngữ này chắc chắn có sự trùng hợp ý tứ của nhiều bậc danh tăng thạc đức hay những văn hữu xa gần. Tất cả đều xin tạ tạ lỗi về những sơ hở này nếu có. Mong rằng quý độc giả sẽ hiểu ý quên lời.

Lời cuối xin cầu nguyện cho thế giới có một nền hòa bình vĩnh cửu để biến trần gian thành Cực Lạc để cảnh máu không còn đổ, đau không còn rơi mà loài người hãy ngồi gần lại với nhau như huynh đệ đại đồng. Kính chúc quý vị sớm đạt thành sở nguyện Phật đạo viên thành.

Soạn lại tại Phương Trượng đường, chùa Viên Giác Hannover Đức quốc vào một ngày đầu thu 9.09.2007 (Đinh Hợi).

Kỷ niệm nhân ngày Khánh Tế lần thứ 60.

**Hòa Thượng Thích Như Điển
lưu niệm.**

PHÁP NGŨ
của HÒA THUỜNG THÍCHNHƯ’ ĐIỀN

NHÀ XUẤT BẢN VĂN NGHỆ
179 Lý Chính Thắng, Quận 3, TP. HCM
ĐT : (08) 9316435 – 5260124 – 8249528
Fax : (08) 9316435
Email: nxbvannghe@vnn.vn
Website: nxbvannghe.com.vn

Chịu trách nhiệm xuất bản :
NGUYỄN ĐỨC BÌNH

Biên tập: **NGUYỄN HÒA BẮC**
Sửa bản in: **KHÁNH MINH**
Trình bày: **THÍCH MINH TỪ**
Bìa: **MAI PHẠM MỸ ANH**

Liên kết xuất bản:
NGUYỄN HỮU PHƯỚC
In lần thứ nhất, số lượng 1000 cuốn, khổ 11x19cm
Tại công ty TNHH Mỹ Tiên, 448/9 Trần Hưng
Đạo, P.2, Q.5, TP. HCM.
Số đăng ký KHXB : 330-2008 / CXB / 33 – 17 /
VNTPHCM.
QĐXB số : 114/QĐ. In XBVN ngày 18/4/2008

In xong và nộp lưu chiểu tháng 5 năm
2008.

Niềm hy vọng không có gì dễ xấu hổ
hết, vì vậy chúng ta nên hy vọng và
hãy chấp nhận những khổ đau và xin
đừng chạy trốn khổ đau.

THÍCH NHƯ ĐIỂN